

Fickor av (o-)jämlighet - Skillnader i unga vuxnas livskarriärer i Dalen

Agnieszka Bron, Ali Osman & Camilla Thunborg

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms
universitet

Varför?

Mellan 18 och 25 sker många livsavgörande beslut som t.ex. att flytta hemifrån, börja studera eller arbeta och skaffa familj.

Det finns få studier om ungas livskarriärer generellt.

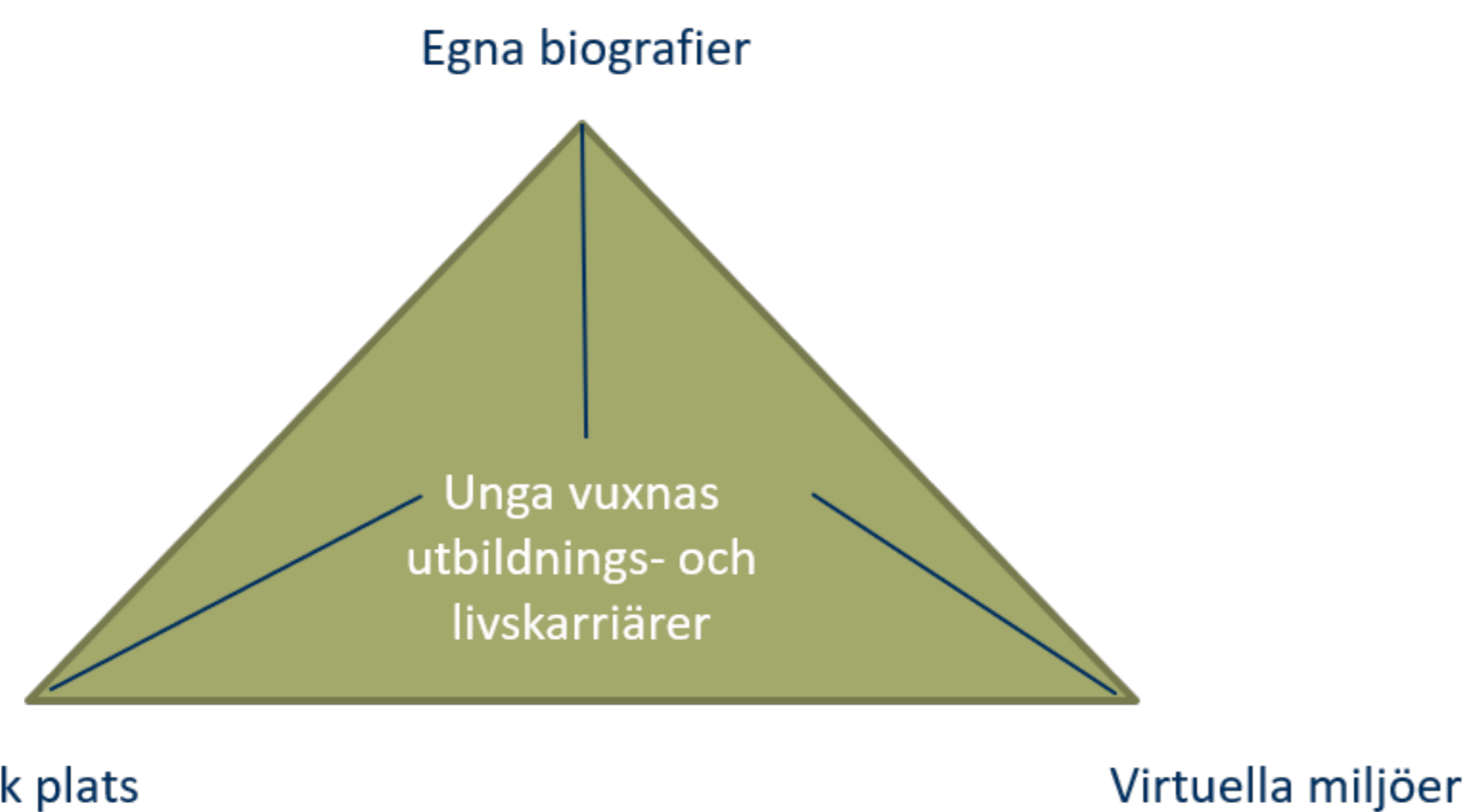
Mycket har hänt i Dalen de senaste 10 åren som påverkar människors identiteter och livskarriärer.

Syfte:

Att utforska och främja unga vuxnas utbildnings- och livskarriärer i Dalen

Frageställningar

1. Vilka identiteter formar unga vuxna som bor i Dalen?
2. Hur speglar dessa identiteter skillnader i livskarriärer?
3. Hur kan dessa livskarriärer främjas?

Figur 1. Utbildnings- och livskarriärer formas i människors biografier dvs. livsberättelser, i relation till Dalen som geografisk plats och vad man gör där i relation till virtuella miljöer såsom sociala miljöer och/eller i datorspel och påverkas av deras livsvillkor

Utbildnings- och livskarriärer

- Kontinuerliga beslut om utbildning
- Kontinuerliga beslut om arbete, boende, livsstil
- Påverkas av livsvillkor & identitet

Livsfallkor

- Materiella villkor – ekonomi, arbete, bostad
- Kulturella villkor – utbildning, föreningsliv
- Sociala villkor – nära relationer, gemenskap

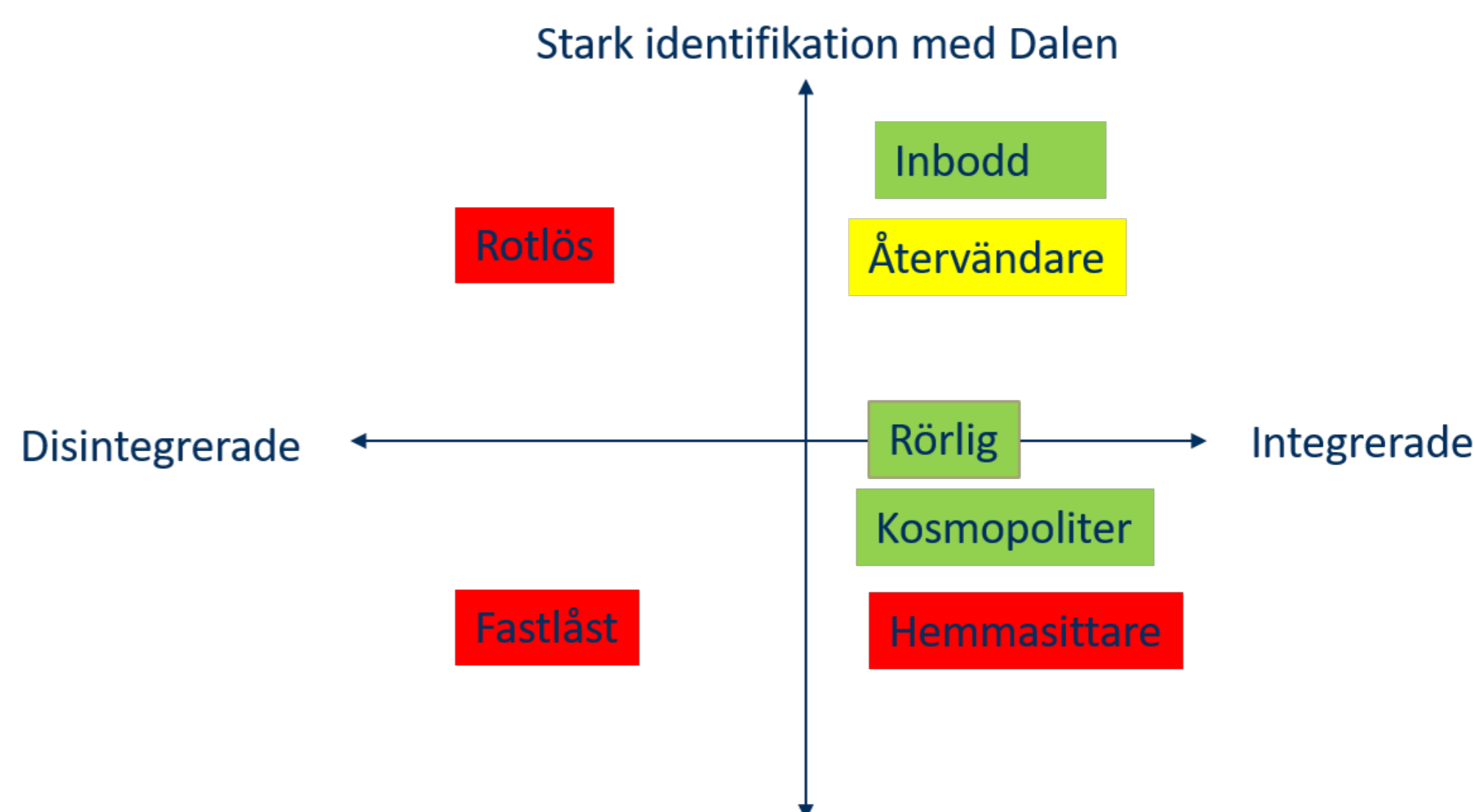
Identiteter

Hur människor ser på sig själva och presenterar sig gentemot andra. Det handlar om tillhörighet och känsla av sammanhang

Resultat

Utifrån livsberättelserna identifierades sju olika identitetstyper: rotlös, inbodd, återvändare, rörlig, kosmopolit, hemmasittare, fastlåst.

- De inbodd och återvändarna har en stark tillhörighet till Dalen som också är integrerad i dem själva.
- De rörliga har vuxit upp i Dalen och känt sig hemma där. De har lärt sig att navigera mellan olika kulturer under sin uppväxt och detta har blivit ett sätt att leva.
- Kosmopoliterna har erfarenhet av att bo i fler än ett land. De har en förälder som är född i Sverige och en född utomlands. De har gått i skolor utanför Dalen och är duktiga och ambitiösa. De vill bidra till en bättre värld och tillhör världen.
- Hemmasittarna har antingen vuxit upp i Dalen eller flyttat dit senare. De har balanserat mellan 'rätt och fel' sida och flytt in i datorspelsvärlden där de blivit kvar.
- De fastlåsta är klämda mellan sina föräldrars värderingar och att leva som andra i stan. De upplever Dalen som orten som man vill men inte kan lämna.
- De rotlösa saknar stöd från sina familjer eller har av andra anledningar hamnat på 'fel sida'. Kompisarna och lojaliteten till dem är allt och det är därför svårt att ta sig ur.

Figur 2. Sju identifierade identitetstyper i Dalen.

De grönmarkerade identitetstyperna upplever sig ha goda livsvillkor, medan de röda har dåliga och de gula är i riskzonen. Bland de livsvillkor som de gröna upplever som positiva nämns:

- goda utbildningsmöjligheter
- mångkulturell plats som berikar
- frizon från fördomar utanför
- närhet till natur och stan
- bibliotek, simhall, gym, frisör och affär.
- möjlighet att vara del av flera sociala och kulturella världar samtidigt

Bland de livsvillkor som de röda upplever som negativa nämns:

- stökig skolgång
- riskabel plats - risk att hamna på 'fel sida'
- bristande stöd från familjen
- svårighet att anpassa sig till familjens krav

I Dalen är det många som ser utbildning som en del av sin livskarriär. De tror att utbildning gör skillnad men oroar sig för att sakna rätt sociala nätverk. Livskarriär handlar om att få ett bra jobb och en bra ekonomi. För andra handlar det om att göra skillnad i världen. För ytterligare andra att klara sig på rätt sida och att inte hamna snett, en balansakt som inte är helt lätt att hantera. För dem som är i en situation där de inte kan fatta avgörande livsbeslut står livet stilla i väntan på en livskarriär.

Slutsatser

Hur kan man då främja unga vuxnas livskarriärer i Dalen?

De förändringar som har skett i Dalen påverkar unga vuxnas livskarriärer. Dalen står och väger mellan att bli gentifierad och mer utsatt. Att lära sig navigera mellan sociala och kulturella världar och passera nya gränser ses som en potential för framtiden.

För att främja livskarriärer krävs bättre skolor och minskad kriminalitet och otrygghet. De som hamnar på 'fel sida' gör det redan vid 10 års ålder. Det krävs därmed ett tydligare samarbete och tillit mellan olika aktörer som t.ex. skola, socialtjänst, fritidsgård och föräldrar. Föreningsliv, musikliv och idrott framhålls också som viktigt för att motverka felsteg.

De flesta trivs och kan tänka sig att flytta tillbaka till Dalen då de skaffar familj, men innan dess vill de upptäcka nya platser. De är dock oroliga för att Dalen ska bli gentifierad och den kulturella miljön gå förlorad.

Kontaktpersoner

Agnieszka Bron, agnieszka.bron@edu.su.se
Ali Osman, ali.osman@edu.su.se
Camilla Thunborg, camilla.thunborg@edu.su.se
www.edu.su.se
Formas: projektnummer: 2017-00939